

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancta Communitas, In Paupertate religiosa inviolata

Wissingh, Anton

Coloniae Agrippinae, 1699

Cap. XVII. Gratitude ad Deum & homines benefactores, Mensæ
communitas, Novica familiaritas [et]c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49611](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49611)

Si autem laborare non scit, aut non potest; tunc non verecundetur, nec sit ei onerosum mendicare, immo magis gaudiosum, quia tunc imitatur me filium Dei, qui, ut homo ditaretur, me ipsum pauperem feci. Christus ipse olim alicui Erenitæ non scienti legere suavit ad honorem sanguinei sudoris sui laborare. Insuper B. V. M. legitur Fratres Cistercienses devotè in agro laborantes visitasse, sudoremque eorum & abstersisse, & in vase vitreo tamquam rem pretiosam collegisse; pro quo mercedem iisdem esset suo tempore redditura.

CAPITULUM XVII.

*Gratitudo ad Deum & ad homines benefactores requiritur, ut Regulares mendicantes possint in communitate stabiliter persistere. Item mensa communitas: at nocet familiaritas
Etc.*

I. **I**nter alia adhortamenta, quæ Fratribus suis in universum mundum missis iuculcavit S. P. N. *Franciscus* c. 3. vitæ, unum hoc erat: *in beneficiis grati estote.* Ad quod movebatur; quia secundum vetus adagium, *Gratia gratiam parit.* *Sey danckbar umb die alte Gaben/wan du begehrest newe zu haben.* Nam, juxta Senecam, si benefactor gratitudinem pro beneficio recipiat, quasi pensionem primam de eo accipit; unde illud se non amisisse, sed bene elocasse arbitratur: fitque proinde promptior ad ulteriora exhibenda. Hujus veritatem in exemplo animadvertit
S. Chry-

S. Chrysof. in Genes. Nam Eva, inquit, quia pro nato filio grata fuit, & beneficium agnovit, affecta est & aliud. Talis enim est Dominus noster, quando in primis gratitudinem declaramus, & benefactorem agnoscimus, largiùs sua dona nobis erogat. E contra

II. *Ingratitudo* concitat justam Dei & benefactorum aversionem contra ingratos tales Religiosos; ut proinde, cessante benignitatis venâ, non valeant in communitate subsistere, coganturque miserè & sordidè, ad sibi quisque privatim providendum, huc illucque irreligiosè dilabi, angi, & distrahi. Hunc malum ingratitude affectum agnovit *S. August.* c. 18. *Solil.* dicens: *Recolam ad mentem meam omnia bona, Domine, quae fecisti mihi à juventute mea, in omni vita mea.* Scio namque, quòd ingratitude tibi multum displiceat, quae est radix totius mali spiritualis, & ventus quidam desiccans & urens omne bonum, obstruens fontem misericordiae tuae super hominem; quia & mala jam mortua oriuntur, & viva jam opera moriuntur. h. i. Et *S. Bern.* ingratitude sic describit, quòd sit inimica anima, exinanitio meritorum, virtutum dispersio, beneficiorum perditio, ventus urens, siccans sibi fontem pietatis, rorem misericordiae, fluentem a gratia. Et *Sanctus Ambrosius*: Si accipientes divina munera, taciti & immemores fuerimus, tamquam ingrati & indigni eorum subministratione fraudabimur. Iterum *Sanctus Bernardus* in cap. jejunii: *Gratiarum cessat discursus, ubi recursus non fuerit.* Nec modò nil augetur ingrato, sed & quod accipit,

accipit, in perniciem ei vertitur. Hinc talis ingratus frustra sperat ulteriora beneficia à priorè benefactore: prout exprimitur Sap. 6. 19. *Ingratus sicut tanquam hybernalis glacies tabescet, & dissipet tanquam aqua super vacua.* h. i. *Minima donis permagna reputa; & eris dignus majora accipere.* S. Bonav. in Alphab.

III. Meritò ingratitude vacua repellitur à Deo & ab hominibus. Nostræ quidem naturæ hoc ita congenitum experimur, ut beneficium nos optimè locasse arbitremur, si regratianti conferamus; at amisisse doleamus, si ingrato conferamus. Terra si aliquot annis fructus in copia Domino reddiderit, nisi ab eo in quasi gratiarum actionem, vel ferias, vel stercorationem recipiat, post manet infecunda, nil amplius profert. Sic & c. Beneficium hoc autem à Religiosis dum agnoscitur, prima ejus pensio redditur, ait *Seneca*. Et ipsi pro beneficiis & eleemosynis multipliciter regratiani possunt & debent. scil. I. humiliter regratiando tanquam pro munere è manu divina accepta. II. oculis, capite, manibus, verbis gratiam præstitam significando, & benefactori reverentiam faciendo. III. beneficium æstimando, prædicando, etiam coram aliis, dum ratio dicit (non tamen unquam adulando) IV. non malè impendendo, aut inutiliter absumendo. V. Modica etiam grato animo acceptando. VI. non dantibus non indignando. VII. objurgantibus benignè respondendo. VIII. pro benefactoribus diligenter orando.

missas offerendo, communicando, opera pietatis exercendo. IX. Obsequia oris, manus, pedis, affectus, pro tempore rependendo. Quod si ingrati fuerint, experientur veritatem horum germanicorum proverb. 1. Für Wohlthat wenig Dank / macht Unwillen und bösen Gestand. 2. Wer gesparig saet die Dankbarkeit / wird gesparig schneyden Freygebigkeit. 3. Die Gutthat schilt / der's mit vergilt. 4. Undankbar Gemuht das Gut übel hüt. Porro haec gratitudo se etiam extendere debet ad animas benefactorum defunctorum; Item ad cognatos aut amicos eorum, si quomodolibet iis vel obsequi, vel gratificari possimus. Item ad eorum monumenta, picturas, memorias, acta, scripta &c.

IV. Ne nimium præter mentem, excrescat hic liber; paucis addendum, quod, ut possit melius servari in Monasterio *vita communitas*, *mensa communitas* debeat ab omnibus, quantum fieri potest, servari. Nam mensæ privatæ non tantum exhauriunt sensim communitatem, sed etiam enervant charitatem, nutriunt partialitatem, noxiam familiaritatem, ad illicita laxant linguam, irritant gulam, fovent intemperantiam, inducunt prodigalitatem, opprimunt sobrietatem, minuunt religiosam parcitatem, & nimium subinde offendunt sanctam paupertatem. Item excitant in aliis invidiam, indignationem, murmuracionem, susurracionem, detractioem, animorumq; disunionem, & contra invicem aversionem. Item furantur tempus, nimis occupant fra-

tres, exhauriunt crumenas, sovent partiales bursas, illicitas sæcularium familiaritates, confabulationes; faciunt negligi divina officia, frangi silentium, meditationem consuetamque orationem omitti &c. Summatim ut perstringam, quod experientia docuit; ad omne malum tales privatae mensæ, & privata conventicula sensim parant viam. Proinde Superiores locales sollicitam curam gerant (ut deinde minùs curæ habeant, & ut omnia ordinariùs, absque murmure, & absque confusione succedant) ut mensa communis frequentetur ab omnibus: & hæc mensæ communitas est occultum quasi negativum vlucrum; quod dictum qui observabit, probabit. Deinde epulationes conabitur Superior evitare: nimia enim inordinationes inde oriuntur in Conventibus pauperum. Prov. 21. 17. *Qui diligit epulas, in egestate erit: qui amat vinum, & pingua, non ditabitur.* h. i.

V. Ad communitatem vitæ stabilis secundum, & conservandum, vita privata omnino instar pestilentia est fugienda. De quo S. Leander in Regula c. 17, sic ait ad Sororem suam S. Florentinam: *Fuge, queso, privatam vitam--- privatam enim vitam de usu gentiliùm traxit Ecclesia; quos dum non quiverunt Apostoli ad normam suæ vitæ adducere, Ecclesia venienti ex gentibus permisit vivere, propriisque rebus uti. Ceterum qui sub Apostolis crediderunt ex Hebreis, eandem normam, quam nunc tenent Monasteria, servaverunt. Quare, quod legitur in Act. Apostol. & verum esse, quod dico, probabis: Multitudinis cre-*
dentium erat cor unum, & anima una: nec quisquam

quam eorum, quae possidebat, suam esse dicebat -- sed
 erant ipsis omnia communia &c. ibidem c. 18. Pe-
 culiare, quod in Coenobio pro magno habetur cri-
 mine, tu pro grandi vita contagione. Iude crimē est
 qui cum haberet cū Apost. quidquid erat illis com-
 mune, non fuit contextus communionis sufficientia.
 Quidquid man^u tua attigerit, in commune repona.
 h. 1. Et in Regula S. Clarae c. 22. Abbatissae dicitur:
 Communitatē servet in omnibus, praecipuē autem in
 Ecclesia, dormitorio, refectorio, infirmaria, & vesti-
 mentis. Et c. 24. Si communē vitā ducere non potue-
 rit, aut noluerit, per visitatorem à suo regimine ab-
 solvatur. h. 1.

VI. Ad conservandum regularem communita-
 tem, eique benefactorum animos stabiliter conci-
 liandos, valde noxia & impeditiva est nimia ad
 saeculares familiaritas sive in sive extra clau-
 strum. Nam, dum vident humanas Religiosorum
 imperfectiones & fragilitates, eos in animo vi-
 lipendunt, sibi similes ut alios homines arbitran-
 tur (quos alioquin supra homines tamquam ter-
 renos Angelos reverebantur.) & ita reverentiam
 & devotionem ad ipsos amittunt; & ad elargien-
 dum eleemosynas minus bene affecti redduntur.
 Consultum quoque est, ut, quam offerunt saecula-
 res eleemosynam, semper communitatis bono ce-
 dat, quamvis singuli parum inde participent, ut ita
 major charitas, & stabilior unitas inter fratres fir-
 metur (nisi tamen aliud faciendum pro re nata Su-
 periori videbitur). Si quis autē charitatem Christi
 non habet, non agitur spiritu ejus, nec regitur vo-
 ce ejus; sed spectat ad illos, de quibus dicit S. Judas
 in sua Epist. *Hi sunt in epulis suis macula: con-*

vivantes sine tempore, semetipsos pascentes,
nubes sine aqua, quae à ventis circumferuntur,
arbores autumnales infructuosa, bis mortua, era-
dicata, fructus feri maris, despumantes suae con-
fusiones, sidera errantia. &c.

VII. Tandem, ut ad finem properem, notum
fit vobis (ut loquar cum Reverendissimo P. N.
Generali Antonio à Sapientibus Augustano in præ-
fat. ad Constit. Pias) quod semper magnis votis
Deum precatus sum, dilectissimi Patres, nodum
in eo magistratu (dicam, Provinciae ministerio)
Positus, in quem vestra omnium benevolentia me
constituit; sed etiam cum expers essem potestatis, ut
Religio hæc, & sodalitium nostrum ad Majorum
vivendi formam aliquando restitueretur; id ho-
die ita futurum confido, ut me summo gaudio, &
spiritali quadam voluptate profusum sentiam, non
ea tantum de causa, quod Beatiss. Patrem nostrum
D. Papam id cupere, quod Amplissimum D. Car-
dinalem ac bonos omnes id desiderare; quod S. Tri-
dentinam Synodum id jubere videam; sed potis-
simum, quod in præclaris animis vestris primævam
Religionis pietatem sponte reviviscere, & sucres-
cere inspiciam. --- Revocate vobis ad memoriam,
quales in Dei Ecclesia fuerint Majores nostri --- ha-
bent res mundanae suas vicissitudines: si vos ad corda
vestrorum Patrum conversi fueritis, eorum aurea
saecula vobis redibunt --- tantum abusus, qui vel
hominum malitiâ, vel temporum vitio subintradu-
eti inveniuntur, tollendi à vobis sunt. --- sic vestras
partes apud Deum implebitis: sic mundo, qui per
sanctitatis exempla doceri cupit, satisfacietis: &
Seraphicus Pater vester vos suos filios agnoscat; ac

ei, à quo sibi sunt redemptionis nostrae signa carne impressa, continuis precibus commendabit. Ego vero pro vestra salute & dignitate omnibus viribus enitar, ne quid studii, aut fidei in me desiderandum relinquam. h. i.

De cetero, qui plura media ad communitatem conservandam scire desiderat, consulat bonos Oeconomos, & Ascetas, S. Bernardum in l. de considerat. item ejus Epistolam Silvestrem, S. Bonav. de sex alis Seraphim, de profectu Religios. Dicitam salutis, aliosque DD. vitæ communis zelatores. NB. Semper autem caveat interrogare aut consulere eos, qui communitatis sunt aut osores, aut neglectores, aut impugnatores. Sufficiat tibi lector mi Confrater pro nunc partus hic quamquam aliquantulum immaturus, attamen in tuæ memoriæ sinu, & bonæ voluntatis affectu, ac operis effectu amplius maturandus. In quem finem te commendo verbo gratiæ Domini Jesu, ut apud te non inane sit, nec vacuum redeat. Ille autem, si servaveris Regulam tuam, & S. Constitutiones Ordinis tui, erit tibi Sponsus, Frater, amicus, hereditas, pretium, Deus, & Dominus (ut ait S. Leander in proœmio Regulæ) Sponsus, quem diligas; Frater, quem teneas; amicus, de quo non dubites; hereditas, quam ambias; pretium, quod agnoscas; Deus, à quo regaris; Dominus, quem metuas & honores. h. i. Tu autem

O Domine Jesu,

Inclina tibi Deus modicum id, quod me dignatus es esse; atque de mea misera vita suscipe, obsecro, residuum annorum meorum. Pro his verò, quos

vivendo perdidit, quia perditè vixi, cor contritum,
 & humiliatum Deus non despicias. S. Bern. serm.
 20. in Cant.

Votum ad Fratres,

Quos amulor Dei amulatione in Christo Jesu.

DEUS, qui est cum Patre, & Spiritu Sancto,
 Creator omnium quæ facta sunt, qui digna-
 tus est descendere in viscera virginea, & unire
 Divinitatem suam humanitati, non tamen sepa-
 rans se à Divinitate; qui fixit sic charitatem suam
 ad hominem, ut magis voluerit mori, & omnia
 horribilia mortis instrumenta sufferre, quam
 charitatem ad hominem fixam relinquere; ipse
 vos propter suam passionem conjungat in unum
 Cor, qui hæctenus fueratis dissociati. *† Benedi-
 ctio hæc revelata S. Birgitta à B. V. M. l. 6. revelat.
 n. 34.*

Si quis igitur in hujus Libelli lectione profecerit, hanc labori meo vel studio vicem impendat; ut apud Salvatorem meum, quem diligo; apud remuneratorem meum, quem expecto; apud judicem meum, quem timeo, pro peccatis meis intercedat. *B. Alfredus Abbas Rievallensis in fine Regule inclusarum. h. i. Magnam mihi Dominus gratiam fecerit, si vel unus inde profecerit, qui Deum collaudet. S. Teresa in prologo Castelli prima.*

Ad Fratres Tyrones

Ordin. Minor. S. Francisci Conventual.

QUoniam pro vestra potissimum institutione, & profectu, priores V. Libro ex probatis Authoribus collegi, & compilavi; ut tanquam aviculæ needum cantui silvestri assuetæ assuesceretis ab initio vitæ communis intemeratæ regularitati; hinc quoque ut rudimenta perfectionis in una compactura congregata habeatis, aliqua vobis Alphabeta, & religiosæ vitæ documenta (quæ legere nec proveciores tædebit) hic subnectam. De vobis ait Reverendissimus P. N. Generalis *Philippus Gesualdus* in Decretis editis 1601. Bonon. de recept. Novit. in Præfat. quod *omnis nostri Seraphici Ordinis spes in eo posita esse videatur, si ii in posterum Novitii recipiantur, qui ad communis vitæ observantiam, ceteraque regularia instituta educati, ad præscriptum Decretorum S. Concil. Trid. & Clem. VIII. de communis vitæ observantia editarum instructi, collapsam Ordinis nostri disciplinam restituere, & novella velut plantaria exsuscitare possint. h. i.*

Alphabetum Majus

Religiosorum à D. Bonaventura compilatum.

A Ma nesciri, & pro nihilo reputari: hoc tibi salubrius est, & utilius, quàm laudari ab hominibus.

O o 5

Bene